

Prijedlog za stavljanje van snage Zaključaka Vlade Crne Gore, broj 04-447/2 sa sjednice od 10. februara 2022. godine

Nekadašnje Ministarstvo finansija i socijalnog staranja uputilo je Vladi Crne Gore, dana 07. februara 2022. godine Informaciju o pristupanju Crne Gore Fondu za inovacije NATO-a, na razmatranje i usvajanje.

U vezi sa navedenim Vlada Crne Gore je na sjednici od 10. februara 2022. godine usvojila predmetnu Informaciju i donijela zaključke broj 04-447/2.

U tački 2 predmetnih Zaključaka ovlašten je ministar finansija i socijalnog staranja da, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova, Ministarstvom odbrane, Ministarstvom ekonomskog razvoja i Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija, preduzme dalje aktivnosti u cilju pristupanja Crne Gore Fondu za inovacije NATO-a i implementaciji investicione strategije i finansijskog modela.

Nadalje, u tački 3 istih Zaključaka zaduženo je Ministarstvo finansija i socijalnog staranja da sredstva u iznosu od najviše 3.200.000,00 € (u zavisnosti od modela finansiranja) sa propratnim troškovima bankarskih transakcija, potrebna za implementaciju kontribucije Crne Gore u Fond iz tačke 2 ovih zaključaka, obezbijedi iz Tekuće budžetske rezerve, Organizacioni kod 40501 – Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, programska aktivnost 14 040 004 001 - Upravljanje sredstvima rezerve.

Dok se tačkom 4 Zaključaka zadužuje Ministarstvo odbrane da sredstva za pristupanje Fondu iz tačke 2 ovih zaključaka, planira u okviru budžeta Ministarstva odbrane na odgovarajućim programskim aktivnostima i budžetskim pozicijama prilikom pripreme budžeta za 2023. godinu i u narednim godinama.

Cilj NATO inovacionog fonda je da kroz zajednički fond ulaganja "venture capital fund" (22 članice alijanse) u narednih 15 godina ulaže u EDT (*emerging disruptive technology*), kao dio napora kako bi očuvao i unaprijedio svoju tehnološku prednost i kompetitivnost u ekosistemu inovacija koja je u velikoj mjeri vodjena od strane civilnog privatnog sektora.

Početna vrijednost fonda je 1 milijarda eur, dok je period ulaganja 15 godina. Sa hibridnim modelom ulaganja koji je dogovoren, 60% "equal split" 40% "GDP benchmark" Crna Gora bi godišnje izdvajala oko 2.7 M eura prvih 8 godina i 0.8 M eura preostalih 7 godina (ovo potencijalno izdvajanje za NATO inovacioni fond bi bilo uključeno u 2% BDP-a potrebnih izdvajanja za bezbjednost i odbranu, čime bi bili na dobrom putu da do 2024 imamo 2% BDP izdvajanja, kako je dogovoreno na NATO Samitu u Velsu 2014. godine).

Glavni problem Crne Gore je nedostatak kapaciteta da apsorbuje investicije u oblasti novih tehnologija. Naš tehnološki/IT ekosistem se sastoji od otprilike 50-ak registrovanih inovativnih kompanija medju kojima su i startapovi, koji uglavnom razvijaju inovativna softverska rješenja. Crnogorski inovacioni ekosistem je i dalje u ranoj fazi razvoja, nacionalna sredstva su u prirastu svake godine, ali su usmjerena na jačanje ekosistema i povezivanje različitih faza razvoja inovacija.

Trenutno je fokus na apsorpciji sredstava iz međunarodnih progarama za inovacije, kojima smo već pristupili (*Horizon Europe*), dok su neki u začetku pregovaranja (*Digital Europe*), tako da je trenutno cilj da se sistem ojača kako bi bio spreman za pristupanje jednom većem sistemu kakav je NATO inovacioni fond.

Imajući u vidu pomenute zaključke, a kako se došlo do zaključka da, u ovom trenutku, nije prepoznata ekonomska opravdanost modela finansiranja NATO inovacionog fonda, a da se

može razmatrati opcija pristupanja fondu u budućnosti usljed pozitivnih pomaka u domaćem IT ekosistemu, predlažemo da se Zaključci Vlade Crne Gore broj 04-447/2 sa sjednice od 10. februara 2022. godine, stave van snage.